

**Prof.dr Boro Tramošljanin, naučni savjetnik Evropskog defendologija centra
Banja Luka**

SEKTE I KLASIFIKACIJA SEKTI – IZAZOVI SAVREMENOSTI

U etimološkom pogledu naziv sekta dolazi od latinskog glagola seco, secare što u doslovnom prevodu znači odvojiti. Dakle, sekta je minijaturna zajednica jedinki koja se zvanično distancirala od crkve i koju je crkva designirala i odbacila kao neprijatelja. Kada je riječ o kauzalnom pristupu sektama smatramo relevantnim da istaknemo sljedeće uzroke njihovog nastanka.

1. U jednom subjektivnom osjećanju otuđenosti čovjeka u savremenom svijetu koji nije više u mogućnosti da kontroliše svoje proizvode ilustracije radi, čovjek je proizveo novac, robu, državu, naciju, partiju i za očekivati je da svi ovi proizvodi budu pod njegovom kontrolom. No, u stvarnosti se događa obrnuto jer se oni hipostaziraju i proglašavaju apsolutom kome se mora potpuno podrediti. Nasuprot tom otuđenom i postvarenom svijetu protkanom instrumentalizacijom međuljudskih odnosa u sektama kao primarnim grupama je neophodno da se uspostave neposredni odnosi ispunjeni pozitivnim emocijama, uzajamnom solidarnošću gdje dominira načelo mutualizma sažetog u onoj čuvenoj sentenci koja je spiritus movens solidarnosti (svi za jednog, a jedan za sve).

2. Društvenim krizama, potresima i dijaboličnoj situaciji u kojoj se nalazi savremeni svijet. Njemu ozbiljno prijete Treći svjetski rat i uništenje što bi značilo da čovječanstvo definitivno odlazi u ropotarnicu istorije. U tom pogledu složićemo se sa stavom E. Gidensa „da čovječanstvo zmajevim kočijama vozi ka ponoru“. Suočen sa ovim opasnostima u ovozemaljskom svijetu čovjek jedinu oazu mira i duhovnog spokojsva traži u sektama želeći pobjeći u neki drugi imaginarni odsononostrani svijet.

3. Sekte nastaju i iz antropološke potrebe za očuvanjem vlastitog identiteta. Ne možemo apstrahovati primordijalnu činjenicu da danas živimo u masovnom društvu protkanom depersonalizacijom što će reći da je čovjek asimiliran od društva i njegovih institucija. U vezi s tim, Erich From, s pravom konstatuje (pozivajući se na Pirandela) „ja nisam ja, ja sam automat koji je sličan milionima drugih automata“. Otuda se može objasniti tendencija naglog porasta sekta u kojima

pojedinaac traži skrovište za nadoknadom i revitalizacijom narušenog identiteta koji se donekle, može kompenzirati pripadnošću sektama.

4. Sekte su poprimile frekventnu konotaciju s obzirom da su u funkciji globalizacije svijeta kojoj obol daju sekte. Razumije se da je to esencijalna pretpostavka u smjeru konstituisanja uniformnog čovječanstva u kojem neće više biti nacija i nacionalnih kultura. To je uvertira za konstituisanje novog svjetskog poretka čije nivelirajuće klatno nastoji poravnati i unificirati nacionalne individualnosti sa bogatom kulturom, tradicijom i tako ih uskladiti sa anglosaksonskim standardima.

Postoje brojne sekte. Ovom prilikom ekstrhovaćemo one koje se najčešće navode u sociološkoj literaturi.

a) Baptistička sekta pod vođstvom Tomasa Mincera. Ona se nezadovoljava samo postepenim evoltivnim promjenama društva nego se zalaže za radikalne ekonomske i političke promjene na nivou društva kao totaliteta.

b) Jehovini svjedoci na svoj način tumače Bibliju. Pripadnici ove sekte su protiv rata, upotrebe oružja i služenja vojske.

v) Adventisti po svaku cijenu nastoje kamuflirati tradicionalno gledište da su sekta proglašavajući sebe da su crkva. Oni polaze od teze da je Hristos isključivi medijator između Boga i čovjeka što implicira stav da sveštenici ne postoje.

g) Hram naroda, koja je ostala poznata po tome što je više stotina njenih pripadnika izvršilo kolektivno samoubistvo 1978. godine u džungli Gvajane u Južnoj Americi pod vođstvom Džimija Džonsa.

d) Ku Klux Klan, sekta u Americi koja je etablirana na rasističkoj ideologiji i neposrednom učestvovanju u linčovanju crnaca na jugu SAD-a.

đ) Skinhedsa, sekta koja otvoreno protežira nacističko učenje u nastojanju da pridobije javnost za svoje mračne ciljeve.

e) Krišna je masovna sekta koju odlikuje do paroksizma idolopoklonstvo Krišni. Članovi ove sekte se bave prosijačenjem i prodajom publikacija.

ž) Aum Šinrikjo, sekta u Japanu koja je ostala u pamćenju što je podmentnula otrovni gas sarin u tokijski metro. Bilans tragedije je bio 12 mrtvih i preko 5000 oboljelih lica.

z) Montanisti su protagonisti moralnog rigorizma. Ovozemaljski život mora biti impregniran ekstremnim asketizmom kao esencijalnom uslovu istinskog življenja na onostranom svijetu.

i) Munijevci su sekta korejskog bogataša Sun Mijunga. Ona se odlikuje poslovnom kulturom, preduzimačkim duhom baveći se komercijalnim poslovima u planetarnim

relacijama. Tako stiču grandiozno materijalno bogatstvo koje nije ravnomjerno raspoređeno. Najveći dio tog bogatstva prisvaja osnivač sekte Sun Mijunga i njegova elita u okruženju. Ona je obojena mondenskim stilom života i hedonističkim nasladama. A ostali pripadnici sekte žive u siromaštvu s obzirom da nemaju finansijskih sredstava da zadovolje svoje elementarne potrebe da bi mogli osigurati svoju egzistenciju u biološkom pogledu.

Kada je riječ o odnosu društva prema sektama tu mora da postoji diferencirani pristup. Prema malignim sektama moraju se preduzimati represivne mjere. To je neophodno imajući u vidu činjenicu da danas u planetarnim razmjerama dominantnu poziciju zauzimaju maligne sekte. One su nosioci socijalnopatoloških pojava, narkomanije, prostitucije, kriminala, ubistava i kolektivnih samoubistava. Što se tiče benignih sekti, one se mogu tolerisati jer građani imaju pravo da se udružuju i upražnjavaju određene organizacione forme koje društvena zajednica ne zabranjuje.

I na kraju da izvedemo generalni zaključak. Uspjeh društva u borbi protiv malignih sekti može jedino da se postigne ozbiljnom društvenom akcijom operacionalizovanom u brojnim modalitetima a ne verbalnom osudnom i kvijetističkim odnosom prema destruktivnim uticajem sekti na društvo.